

Dokument s plenarne sjednice

A9-0401/2023

11.12.2023

IZVJEŠĆE

o sigurnosnim i obrambenim implikacijama utjecaja Kine na kritične
infrastrukture u Europskoj uniji
(2023/2072(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Klemen Grošelj

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	4
OBRAZLOŽENJE	17
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	18
MIŠLJENJE ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU	19
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	26
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	27

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o sigurnosnim i obrambenim implikacijama utjecaja Kine na kritične infrastrukture u Europskoj uniji (2023/2072(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji, a posebno drugo poglavlje, odjeljak 2. o odredbama o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici,
- uzimajući u obzir „Strateški kompas za sigurnost i obranu – Za Europsku uniju koja štiti svoje građane, vrijednosti i interese te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti”, koji je odobrilo Vijeće 21. ožujka 2022. i potvrdilo Europsko vijeće 25. ožujka 2022.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Versaillesa donesenu na neformalnom sastanku čelnika država i vlada 11. ožujka 2022.,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 20. lipnja 2023. o Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti (JOIN(2023)0020),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji²,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ (Direktiva o otpornosti kritičnih subjekata)³,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2)⁴,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o horizontalnim kibersigurnosnim zahtjevima za proizvode s digitalnim elementima i o izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 od 15. rujna 2022. (COM(2022)0454),

¹ [SL L 330, 23.12.2022., str. 1.](#)

² [SL L 79I, 21.3.2019., str. 1.](#)

³ [SL L 333, 27.12.2022., str. 164.](#)

⁴ [SL L 333, 27.12.2022., str. 80.](#)

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/1781 od 13. rujna 2023. Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima)⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2023/XXXX od [datum] o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama (Europski akt o kritičnim sirovinama)⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2023/XXXX od [datum] o zaštiti Unije i njezinih država članica od gospodarske prisile koju primjenjuju treće zemlje⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. o novoj strategiji EU-a za Kinu (2021/2037(INI))⁸, čiji je cilj, među ostalim, jačanje „paketa trgovinskih instrumenata EU-a” kako bi se ublažila trenutačna neravnoteža u bilateralnim gospodarskim i trgovinskim odnosima između Kine i EU-a,
- uzimajući u obzir rezolucije Parlamenta od 9. ožujka 2022.⁹ i od 1. lipnja 2023. o vanjskom upletanju u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje¹⁰,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Europskog parlamenta, Vijeća, Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora, Odbora regija i Europske investicijske banke od 1. prosinca 2021. naslovljenu *Global Gateway* (JOIN(2021)0030),
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije od 3. listopada 2023. o područjima tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost EU-a za daljnju procjenu rizika s državama članicama (C(2023)6689),
- uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 8. prosinca 2022. o koordiniranom pristupu na razini Unije za jačanje otpornosti kritične infrastrukture¹¹,
- uzimajući u obzir priopćenje sa sastanka na vrhu u Vilniusu koje su izdali čelnici država i vlada članica NATO-a koji su sudjelovali na sastanku Sjevernoatlantskog vijeća u Vilniusu 11. srpnja 2023.,
- uzimajući u obzir završno izvješće o procjeni Radne skupine NATO-a i EU-a od 29. lipnja 2023. o otpornosti kritične infrastrukture,
- uzimajući u obzir Zajedničku izjavu od 10. siječnja 2023. o suradnji EU-a i NATO-a,

⁵ [SL L 229, 18.9.2023., str. 1.](#)

⁶ Prijedlog uredbe o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (COM(2023)0160).

⁷ Prijedlog uredbe o zaštiti Unije i njezinih država članica od gospodarske prisile koju primjenjuju treće zemlje (COM/2021/0775).

⁸ [SL C 117, 11.3.2022., str. 40.](#)

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0219.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0219.

¹¹ SL C 20, 20.1.2023., str. 1.

- uzimajući u obzir priopćenje čelnika skupine G7 iz Hirošime od 20. svibnja 2023.,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o revidiranoj strategiji pomorske sigurnosti EU-a (EUMSS) i povezani akcijski plan od 24. listopada 2023.,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0401/2023),
- A. budući da je nedavna zajednička komunikacija o europskoj strategiji gospodarske sigurnosti usmjerena na smanjenje i upravljanje rizicima koji proizlaze iz određenih gospodarskih tokova i ovisnosti EU-a o autoritarnim i totalitarnim režimima kao što je Narodna Republika Kina, u kontekstu povećanih geopolitičkih napetosti i ubrzanih tehnoloških promjena, uz istodobnu zaštitu načela slobodnog tržišta od narušavanja od strane takvih režima, a time i očuvanje najveće moguće gospodarske otvorenosti i dinamičnosti;
- B. budući da poremećaji u kritičnoj infrastrukturi mogu imati znatne negativne posljedice za ključne funkcije državnog sektora, osnovne usluge za stanovništvo, gospodarsku aktivnost, kao i za sigurnost i obranu EU-a; budući da je od presudne važnosti da države članice i Komisija budu oprezne kad je riječ o financijskim ulaganjima stranih zemalja u poslovanje kritičnih subjekata unutar EU-a i posljedicama koje bi takva ulaganja mogla imati na sposobnost sprečavanja znatnih poremećaja;
- C. budući da se Direktivom o otpornosti kritičnih subjekata¹² i Direktivom NIS 2¹³ pruža sveobuhvatan pravni okvir za jačanje fizičke i digitalne otpornosti kritične infrastrukture, uključujući za energetiku, promet, zdravstvo, digitalnu infrastrukturu, vodoopskrbu i hranu;
- D. budući da se od izdavanja preporuke Vijeća od 8. prosinca 2022. već provode ciljane mjere kako bi se osigurao zajednički odgovor EU-a na incidente, među ostalim jačanjem koordinacije s NATO-om u okviru Radne skupine EU-a i NATO-a za otpornost kritične infrastrukture koja djeluje u okviru strukturiranog dijaloga NATO-a i EU-a o otpornosti;
- E. budući da europske luke u kojima kineska poduzeća u državnom vlasništvu imaju udjele čine više od 10 % ukupnih kontejnerskih kapaciteta Europe; budući da tri najveća kineska dioničara u europskim lukama imaju imovinu u gotovo polovini luka (14 od 29) koje se nalaze u blizini pomorskih baza ili pružaju logističku potporu snagama NATO-a, čime se znatno povećava rizik od špijunaže;
- F. budući da su prisilne politike i sve veća asertivnost Narodne Republike Kine, uključujući njezin sve agresivniji stav prema Tajvanu i sve agresivnije postupanje u

¹² Direktiva (EU) 2022/2557 od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ, [SL L 333, 27.12.2022., str. 164.](#)

¹³ Direktiva (EU) 2022/2555 od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2), [SL L 333, 27.12.2022., str. 80.](#)

Južnokineskom moru, kao i socijalne i gospodarske posljedice pandemije bolesti COVID-19 i ruske ratne agresije na Ukrajinu razotkrili slabosti EU-a i ponovno potvrdili potrebu za „uklanjanjem rizika” u odnosima s Narodnom Republikom Kinom i drugim nedemokratskim trećim zemljama;

- G. budući da je kineska vlada pokazala da je spremna iskoristiti svoju golemu kontrolu nad globalnim zalihama metala rijetkih zemalja u političke svrhe i radi dobivanja nepoštenih gospodarskih ustupaka i prednosti;
- H. budući da Kina ograničava nekineska poduzeća u sudjelovanju u infrastrukturnim projektima zbog sigurnosnih rizika te da priprema zakonodavstvo o kritičnoj infrastrukturi, kao što je uredba o zaštiti sigurnosti kritične informacijske infrastrukture; budući da je Kina uključena u izgradnju infrastrukture koju EU financira u više država članica EU-a; budući da u skladu s međunarodnim obvezama EU i države članice mogu donijeti restriktivne mjere koje se odnose na izravna strana ulaganja iz razloga sigurnosti ili javnog poretka, podložno određenim uvjetima; budući da je Kina 2021./2022. pokrenula gospodarsku blokadu protiv Litve kao odgovor na odluku Litve da se povuče iz inicijative „Jedan pojas, jedan put” i da otvori tajvansko predstavništvo u Litvi, što je dovelo do zahtjeva Komisije za osnivanje povjerenstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji radi ispitivanja zakonitosti trgovinskih ograničenja Kine na proizvode iz Litve i proizvode iz EU-a povezane s Litvom te budući da to pokazuje spremnost Kine da ciljano djeluje na određene zemlje EU-a, ne samo izravnom gospodarskom prisilom, nego i prijetnjom sekundarnim sankcijama;
- I. budući da se kineski digitalni autoritarizam i masovni nadzor i dalje pojačavaju, kako unutar Kine tako i izvan nje, te da su usmjereni na demokratske institucije i društva, što predstavlja rizik od uspostave novog međunarodnog poretka koji bi ugrozio slobodu i demokraciju diljem svijeta; budući da velik broj kineskih studenata studira na sveučilištima država članica, posebno u području tehnologija s dvojnog namjenom, što bi u nekim slučajevima moglo dovesti do visokog rizika od špijunaže; budući da je kineska vojska angažirala bivše europske vojne pilote i da takvo regrutiranje predstavlja značajan rizik od prijenosa ključnih informacija, čime se ugrožavaju vojno-strateški interesi dotičnih zemalja; budući da kineske ambicije rastu u strateškim područjima kao što su umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku, poluvodiči i hardver; budući da bi se ti instrumenti, posebno umjetna inteligencija, mogli razviti u vojne svrhe, što bi dovelo do sljedeće revolucije u vojnim pitanjima;
- J. budući da kineske akvizicije kritične infrastrukture, posebno unutar EU-a i u njegovu susjedstvu, uključujući zapadni Balkan i Afriku, predstavljaju sve veći višedimenzionalni rizik za sigurnost EU-a;
- K. budući da se kineskim zakonodavstvom u području nacionalne sigurnosti, kao što je Zakon Narodne Republike Kine o nacionalnoj sigurnosti iz 2015., od građana i organizacija zahtijeva da pruže potporu i pomoć sustavima javne i državne sigurnosti te vojnim tijelima Narodne Republike Kine;
- L. budući da strateško partnerstvo između Kine i Rusije, koje je formalizirano zajedničkom izjavom o međunarodnim odnosima u novom dobu i globalnom održivom razvoju od 4. veljače 2022., i dalje jača, među ostalim u područjima prijenosa

tehnologije i vojnog znanja i kapaciteta, što predstavlja sve veću prijetnju europskoj sigurnosti;

Srž problema: razumijevanje kineske strategije vojno-civilne fuzije

1. ističe da je kineska strategija vojno-civilne fuzije program koji vodi i kojim upravlja država u cilju korištenja svih poluga državne vlasti i komercijalne moći kako bi se ojačala i podržala Komunistička partija Kine i njezino oružano krilo, Narodnooslobodilačka vojska Kine, i to posebno stjecanjem i preusmjeravanjem najsuvremenijih svjetskih tehnologija, s ciljem jačanja totalitarnog režima i postizanja vojne dominacije;
2. smatra da politički sustav i gospodarstvo Kine pod kontrolom Partije često podrazumijeva da privatna poduzeća moraju uskladiti svoje komercijalne interese s Komunističkom partijom Kine, uključujući s njezinim vojnim aktivnostima, represijom i utjecajem, kao i s njezinim političkim upletanjima; napominje da se čelije Komunističke partije Kine unutar privatnih poduzeća obično upotrebljavaju kao sredstva izravne stranačke kontrole; stoga ističe da se međunarodnim aktivnostima kineskih poduzeća pomaže Komunističkoj partiji Kine da ostvari ciljeve širenja svojeg utjecaja na treće zemlje, podrivanja geopolitičkih suparnika i povećanja utjecaja Kine;
3. smatra da vojno-civilnu fuziju treba razmatrati u širem geopolitičkom, gospodarskom i strateškom kontekstu, uzimajući u obzir međusobnu povezanost te strategije s drugim inicijativama, primjerice s inicijativama „Jedan pojas, jedan put” i „Digitalni put svile” (što uključuje i „Proizvedeno u Kini 2025.” i „Kineski standardi 2035.”), Inicijativom za globalnu sigurnost i Strategijom dvostrukog optjecaja te sve veću kinesku asertivnost i agresivnost u inozemstvu; smatra da je krajnji cilj vojno-civilne fuzije ostvariti dugoročni strateški cilj partijske države da postane vodeća svjetska sila u smislu političkog utjecaja, gospodarskih kapaciteta, tehnološke dominacije i vojne moći i da potkopa međunarodni poredak utemeljen na pravilima;
4. podsjeća da je stjecanje primata u znanosti i tehnologiji posljednjih godina jedan od glavnih prioriteta Komunističke partije Kine te da njezina strategija vojno-civilne fuzije potiče dijeljenje rezultata istraživanja i razvoja između tržišno orijentirane i kineske obrambene industrije; naglašava opetovana upozorenja obavještajnih agencija na rizik od gospodarske ovisnosti, špijunaže i sabotaze uzrokovane gospodarskom prisutnošću subjekata iz određenih trećih zemalja, posebno iz Kine, u kritičnoj infrastrukturi i strateškim sektorima diljem EU-a; u tom smislu izražava zabrinutost zbog izvršenog političkog pritiska pri odobrenju posebnih kineskih ulaganja u kritičnu infrastrukturu, kao u slučaju odluke njemačke vlade da pristane na kupnju udjela u luci Hamburg od strane COSCO-a, suprotno savjetu nadležnih institucija;

Posljedice strategije vojno-civilne fuzije Narodne Republike Kine

5. upozorava da ulazak kineskih poduzeća, posebno onih koja su izravno ili neizravno povezana s kineskim političko-vojnim ili obavještajnim sustavom, u stratešku imovinu EU-a predstavlja rizik; u tom pogledu ističe svoju zabrinutost zbog nastavka prijenosa tehnologije i tehnološke stručnosti koja se koristi u civilnim aktivnostima, osobito u ekonomskoj sferi, kineskoj vojsci, čime će se povećati njezina sposobnost da razvije sljedeću generaciju vojne tehnologije, koja se može upotrijebiti za agresivno djelovanje

prema partnerima u Aziji i diljem svijeta; potiče države članice EU-a da povećaju regulatorni nadzor i uvedu posebne provjere pojedinaca i pravnih subjekata koji su izravno povezani s kineskom vladom;

6. zabrinut je zbog toga što Narodna Republika Kina zadovoljava 98 % potražnje EU-a za elementima rijetkih zemalja; naglašava da Kina proizvodi 70 % svjetskih baterija (tri od pet najvećih proizvođača baterija nalazi se u Kini), da ima udio od 60 % u svjetskoj proizvodnji aluminijske i 75 % u proizvodnji silicija, kao i 94 % u svjetskoj proizvodnji galija i otprilike 60 % u proizvodnji germanija, da se u njoj rafinira 60 % litija i prerađuje 70 % bakra te da proizvodi 84 % nikla i 85 % kobalta u svijetu; ističe da su kineska rudarska poduzeća aktivna u Srbiji (bakar i zlato), Demokratskoj Republici Kongu (kobalt), Indoneziji (nikal), Čileu i Australiji (litij) te da kvazimonopol te zemlje u proizvodnji i preradi tih ključnih sirovina rezultira kritičnom ovisnošću i stoga predstavlja ne samo akutni geopolitički izazov za EU, već i golem rizik za obrambeni sektor i druge ključne industrijske sektore u Europi, kao i za njezinu otvorenu stratešku autonomiju i Europsku strategiju gospodarske sigurnosti;
7. u tom pogledu pozdravlja prijedlog Komisije za Akt o kritičnim sirovinama i poziva na brzu provedbu njegovih ciljeva kako bi se ojačala otpornost lanaca opskrbe EU-a; podsjeća da su kritične sirovine ključne za sigurnosni i obrambeni sektor, kao i za uspjeh digitalne i zelene tranzicije EU-a; poziva Komisiju i države članice da u suradnji s dionicima iz industrije provedu odluku o postupnom smanjenju ovisnosti o Kini diversifikacijom izvora kritičnih sirovina i elemenata rijetkih zemalja i uspostave strateška partnerstva s pouzdanim trećim zemljama kako bi se osigurala sigurna i pouzdana opskrba kritičnim sirovinama; potiče EU da pomogne državama članicama u razvoju projekata kojima će se nastojati postići veća neovisnost o kineskoj proizvodnji;
8. snažno se zalaže za diversifikaciju dobavljača i partnera u inicijativama za kritičnu infrastrukturu kako bi se smanjila osjetljivost na vanjske utjecaje, pri čemu treba osigurati da se što je više moguće smanji razina oslanjanja na jedan pojedinačni izvor;
9. zabrinut je zbog toga što se podmorski kabeli u privatnom vlasništvu kineskih poduzeća kao što je HMN Technologies, subjekta povezanog s kibernetičkim obavještajnim jedinicama Narodnooslobodilačke vojske Kine, koriste za diplomatsku i vojnu komunikaciju EU-a i država članica; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sustava podmorskih podatkovnih kabela kojima upravlja kinesko poduzeće HMN Technologies, a koji povezuju teritorije država članica EU-a i indopacifičku regiju, uključujući vojne baze država članica i NATO-a, čime se stvaraju sigurnosne ranjivosti u pogledu kibernetičke sigurnosti, podvodnog nadzora, prikupljanja podataka, među ostalim obavještajnih podataka; u tom pogledu također izražava zabrinutost zbog prodaje jednog nizozemskog poduzeća, koje je okosnica estonske internetske infrastrukture, kineskom poduzeću povezanom s Narodnooslobodilačkom vojskom Kine; ističe potrebu za zajedničkim naporima država članica kako bi se spriječili slični slučajevi;
10. podsjeća da je potrebno provesti temeljitu procjenu infrastrukture i usluga u području informacijske sigurnosti institucija EU-a, posebno u pogledu povjerljive komunikacije između institucija i misija i operacija u inozemstvu; podsjeća da bi trebalo uzeti u obzir cijeli lanac opskrbe kako bi se osiguralo da poduzeća nemaju nikakve izravne ili neizravne veze s Narodnom Republikom Kinom; poziva na donošenje posebnih odredbi

u postupcima javne nabave institucija EU-a kako bi se ograničio rizik od uplitanja, uključujući nabavu, održavanje ili provjeru treće strane;

11. upozorava da velika ulaganja u morske, željezničke i zračne luke Pekinga pružaju priliku za praćenje i kontrolu aktivnosti u ključnim logističkim čvorovima s temeljnom strateškom dimenzijom;
12. ističe činjenicu da je 2022. Kina bila drugi najveći partner EU-a u robnoj razmjeni; izražava zabrinutost zbog sve neuravnoteženijih trgovinskih i ulagačkih odnosa između EU-a i Kine, što je također naglašeno rekordnim trgovinskim deficitom EU-a od 396 milijardi EUR zabilježenim 2022. i ovisnosti o uvozu iz Kine i kineskim ulaganjima u određenim ključnim sektorima; ističe neuravnoteženu međunarodnu trgovinsku politiku Kine u kontekstu njezine strategije dvostrukog optjecaja; traži od Komisije da u ime EU-a Kini izrazi svoju zabrinutost u pogledu trgovinskih praksi kojima upravlja;

Kako odgovoriti: proširenje skupa alata kako bi se odgovorilo na sigurnosne i obrambene zabrinutosti

13. tvrdi da je ključno područje kritične infrastrukture EU-a upravo njegova mreža istraživačkih zavoda i drugih ustanova za istraživanje i razvoj, koji imaju važnu ulogu u sposobnosti EU-a da ostvari preuzete obveze u području zelene i digitalne tranzicije, uz druga ključna područja kao što je obrana svemirske imovine; podsjeća na sigurnosne nedostatke povezane s prisilnim prijenosom tehnologije, krađom intelektualnog vlasništva i odljevom znanja, kako u EU-u tako i u inozemstvu; poziva na povećani oprez pri uzimanju u obzir takvih opasnosti koje ugrožavaju sposobnost EU-a da uvodi inovacije i potiče rast;
14. napominje da su kineska poduzeća već predvodnici u ključnim tehnologijama koje se upotrebljavaju u sektorima kao što su 5G bežična infrastruktura, bespilotne letjelice, baterije, hipersonični projektili, solarna energija i energija vjetra te kriptovalute; izražava zabrinutost zbog primjena tih tehnologija i ovisnosti koje one stvaraju; u tom pogledu napominje da se 100 % 5G mreže RAN na Cipru temelji na kineskoj opremi, dok je u slučaju Njemačke riječ o 59 % opreme; naglašava da je to u suprotnosti sa smjernicama EU-a pod nazivom „Paket instrumenata EU-a za sigurnost 5G tehnologije”, čiji je cilj ublažavanje sigurnosnih rizika u mrežama te poziva Vijeće i Komisiju da isključe mogućnost korištenja opreme i softvera proizvođača sa sjedištem u Kini za funkcije jezgrene mreže; podsjeća da je Huawei do lipnja 2023. sudjelovao u 11 projekata u okviru programa Obzor Europa, na temelju čega je primio sredstava u ukupnom iznosu od 3,89 milijuna EUR; stoga potiče EU i europske institucije da provode sustavne provjere kineskih poduzeća koja imaju izravnu ili neizravnu korist od europskih programa od strateške važnosti za EU i da, kada je to nužno, okončaju njihovo sudjelovanje; nadalje, poziva Komisiju da predloži dodatne sigurnosne standarde za kineske dobavljače 5G mreže i 6G mreže sljedeće generacije;
15. smatra da aplikacija TikTok, koja je u vlasništvu kineskog konglomerata ByteDance, krši europski okvir o privatnosti podataka, predstavlja potencijalan rizik i izvor je dezinformacija koje podržava Kina; pozdravlja odluku institucija EU-a i više država članica da obustave korištenje aplikacije TikTok na korporativnim uređajima, kao i na

osobnim uređajima integriranim u usluge mobilnih uređaja institucija;

16. upozorava da pogoršanje sigurnosnog okruženja u Europi, njezinu susjedstvu i diljem svijeta zahtijeva hitno promišljanje o tome kako ojačati otvorenu stratešku autonomiju EU-a i smanjiti njegovu ovisnost o zemljama kao što je Narodna Republika Kina i sistemskim suparnicima koji predstavljaju sigurnosni rizik za EU; naglašava da je potrebno spriječiti prijenos osjetljivih novih tehnologija i ključne robe s dvojnog namjenom, posebno onih tehnologija i robe koji su ključni za sigurnost i obranu Unije, prema problematičnim odredištima koja djeluju ili surađuju u okviru strategije vojno-civilne fuzije; smatra da je uspostava elektroničkog carinskog sustava i sustava za izdavanje izvoznih dozvola na razini EU-a ključan korak prema djelotvornim zajedničkim europskim kontrolama izvoza te potiče sve države članice da te sustave učine operativnima do kraja 2024.; nadalje poziva institucije EU-a i države članice da ojačaju suradnju s transatlantskim partnerima i drugim partnerima sličnih stavova u zaštiti kritične infrastrukture te da brane demokraciju i očuvaju naše zajedničke vrijednosti, sigurnost i blagostanje;
17. i dalje je zabrinut zbog toga što europska kritična infrastruktura, od telekomunikacijskih mreža do lučkih objekata, postaje sve osjetljivija na vanjske utjecaje; u tom pogledu pohvaljuje nedavne zakonodavne korake za jačanje otpornosti kritičnih subjekata u EU-u; međutim, sa zabrinutošću primjećuje da su te inicijative u velikoj mjeri ograničene na postupke provjere izravnih stranih ulaganja, čime se Komunističkoj partiji Kine ostavljaju otvorene druge opcije za stjecanja pristupa strateškoj imovini i utjecaj na nju, među ostalim putem vrbovanja elita, prijenosa tehnologije i intelektualnog vlasništva, kao i ovisnostima o lancu opskrbe i prodajnom tržištu; napominje da je uspostava temeljitog okvira za procjenu i mapiranje rizika ključna za utvrđivanje kritične infrastrukturne imovine i njezinih slabih točaka; smatra nužnim da se mapira, prati i procjenjuje pristup Kine i ostalih trećih zemalja kritičnoj infrastrukturi u EU-u te da se prema potrebi zajednički poduzmu mjere ublažavanja; u tom pogledu poziva Komisiju da uz potporu država članica sastavi iscrpan popis kritične imovine i da sustavno ocjenjuje njezinu osjetljivost na vanjske utjecaje; stoga poziva na jačanje zakonodavnih inicijativa za rješavanje takvih rizika;
18. poziva Komisiju da prije kraja ovog parlamentarnog saziva Parlamentu dostavi detaljnu analizu trgovinskih rizika povezanih s tehnologijama, kao što su poluvodiči, kvantno računalstvo, lanci blokova, svemir, umjetna inteligencija i biotehnologije, te moguće potrebe za djelovanjem EU-a u tim područjima;
19. podsjeća da se Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja¹⁴ bavi pitanjem rizika za sigurnost i javni poredak koji proizlaze iz ulaganja koja potječu izvan EU-a; primjećuje ključnu dodanu vrijednost mehanizma za provjeru kao relevantnog alata koji EU-u i državama članicama pruža bolji strateški pregled i informiranost o trendovima, ciljevima, sredstvima i metodama kojima se strani akteri služe kako bi povećali svoj gospodarski i politički utjecaj; poziva da se područje primjene instrumenata koji se trenutačno odnose na izravna strana ulaganja i strane subvencije proširi na način da postupci obuhvate općenite provjere svih dionika uključenih u projekte kritične infrastrukture EU-a koji obuhvaćaju sve načine sudjelovanja u radu kritične

¹⁴ Uredba (EU) 2019/452 od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji, [SL L 79 I, 21.3.2019., str. 1.](#)

infrastrukture, uključujući suradničke pothvate, partnerstva i prijenos tehnologije; također ističe da su rutinske evaluacije projekata kritične infrastrukture u koje su uključeni dionici izvan EU-a ključne i smatra da bi taj proces trebao obuhvaćati nadzor nad vlasničkim strukturama, ovisnostima unutar lanaca opskrbe i prijenosom tehnologija povezanim s tim projektima; također smatra da je potrebno uspostaviti standarde dužne pažnje kako bi se utvrdio utjecaj Kine na ulagače u kritičnu infrastrukturu EU-a te naglašava da bi se taj pristup također trebao primjenjivati na zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje; naglašava da su države članice u konačnici odgovorne za zaštitu infrastrukture, ali da one nisu dosljedno provodile postojeće smjernice o izravnim stranim ulaganjima; duboko je zabrinut zbog činjenice da sve države članice nisu uspostavile mehanizme za provjeru stranih ulaganja u kritičnu infrastrukturu ili da ih ne upotrebljavaju; upućuje hitan poziv državama članicama da dosljedno provedu postojeće zakonodavstvo koje se odnosi na izravna strana ulaganja i otpornost kritičnih subjekata;

20. u tom pogledu izražava žaljenje zbog nedostatka odgovarajuće kontrole rizika od uplitanja u javnu nabavu u vezi sa sigurnosnom opremom, kao što je slučaj ugovora koji je Zračna luka Strasbourg potpisala u vezi s postavljanjem sigurnosnih skenera i prolaza, koje isporučuje europsko društvo kći kineskog poduzeća Nucotech, koje je djelomično u vlasništvu kineske vlade i obvezano politikom „Ujedinjene fronte”; upozorava da bi svaka takva tehnologija mogla uključivati ugrađene sigurnosne nedostatke ili bi joj se moglo pristupiti tijekom održavanja; s druge strane, pozdravlja odluku rumunjske vlade da prekine pregovore s društvom *China General Nuclear Power Corporation*, CGNPC, o izgradnji nuklearnih reaktora 3 i 4 u Cernavodi;
21. ističe, međutim, da je potrebno uspostaviti stratešku ravnotežu između otvorenosti jedinstvenog tržišta EU-a i njegove privlačnosti za ulaganja, s jedne strane, te obrane kritične infrastrukture i autonomije EU-a s druge strane, uzimajući u obzir sigurnosne slabosti EU-a, posebno u pogledu gospodarske prisile ili prijetnji integritetu kritične infrastrukture EU-a;
22. poziva Komisiju da razmotri na koji bi način njezina mišljenja o provjeri izravnih stranih ulaganja mogla dodatno dobiti na težini, kako bi se izbjegli poremećaji na jedinstvenom tržištu i natjecanje u snižavanju standarda među državama članicama; poziva Komisiju i države članice da povećaju usklađenost, među ostalim prikupljanjem odgovarajućeg stručnog znanja, te da u potpunosti provedu Uredbu za provjeru izravnih stranih ulaganja; smatra da postoji mogućnost i potreba za jačanjem te uredbe u okviru njezine revizije planirane za kraj godine; potiče Komisiju da predstavi ambiciozan zakonodavni prijedlog izmijenjene Uredbe kojim bi se uklonili svi nedostaci koji su uočeni tijekom njezine provedbe te da brzo ocijeni mogućnost podnošenja zakonodavnog prijedloga o mehanizmu za provjeru ulaganja prema inozemstvu; preporučuje da se svaki predloženi mehanizam za provjeru ulaganja prema inozemstvu temelji na procjenama učinka koje uključuju odgovarajuće savjetovanje s poduzećima kako bi se moguće negativne posljedice na europsku konkurentnost svele na najmanju moguću razinu;
23. pozdravlja novi pristup uklanjanja rizika iz predložene europske strategije za gospodarsku sigurnost od 20. lipnja 2023., čiji je cilj u najvećoj mogućoj mjeri povećati koristi od gospodarske otvorenosti EU-a i štititi, promicati i jačati otvorenu stratešku

autonomiju EU-a, pri čemu treba na najmanju moguću razinu svesti rizike koji proizlaze iz gospodarskih ovisnosti i njihove moguće zlorabice, što se odnosi i na ulaganja i istraživačku suradnju u pogledu ključnih razvojnih tehnologija s vojnim primjenama, među ostalim u području kvantnog računalstva, naprednih poluvodiča i umjetne inteligencije; poziva na brzo donošenje prijedloga Komisije i Visokog predstavnika i poziva države članice da u potpunosti provedu prošireni regulatorni okvir EU-a kako bi se isključili subjekti koji bi mogli doprinijeti vojno-civilnoj fuziji i iznašle alternative za projekte koje Kina financira u EU-u razvojem sveobuhvatnog pristupa zajedničkom utvrđivanju, procjeni i upravljanju rizicima za europsku gospodarsku sigurnost;

24. nadalje pozdravlja prijedlog Visokog predstavnika i Komisije da se spriječi curenje osjetljivih tehnologija u nastajanju uspostavom popisa tehnologija s dvojnog namjenom, na temelju usko definiranih kriterija usmjerenih na budućnost, kao što su potencijalna razvojna i transformativna priroda tehnologije, rizik od vojno-civilne fuzije i rizik od zlorabice tehnologije za kršenje ljudskih prava; poziva Komisiju i države članice da što prije utvrde i provedu relevantne zaštitne mjere za te tehnologije s dvojnog namjenom;
25. u tom pogledu poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama osmisli mehanizam brzog odgovora za otkrivanje dvojne namjene ili zlorabice infrastrukture u EU-u koja je u kineskom vlasništvu, suvlasništvu ili za koje Kina ima koncesiju, koji bi se mogao iskoristiti za ukidanje prava na koncesiju i/ili privremenog ukidanja prava na uporabu u slučajevima vlasništva i suvlasništva; poziva Komisiju da na godišnjoj razini izvješćuju Parlament o sljedećim pitanjima:
 - (a) otkrivanju moguće dvojne namjene strateške infrastrukture koja Kini pruža logističku i obavještajnu potporu;
 - (b) potpunom poštovanju trgovinskog zakonodavstva EU-a, posebno u pogledu dužne pažnje, borbe protiv prisile i robe proizvedene prisilnim radom koja ulazi na tržište EU-a;
26. pozdravlja donošenje europskog akta o čipovima, kojim će se povećati sposobnost EU-a za proizvodnju poluvodiča i izraditi strateška mapa, među ostalim, nedostataka u sposobnostima u lancu vrijednosti poluvodiča u EU-u, čime će se ograničiti ovisnost EU-a o trećim zemljama kao što je Kina; poziva na podnošenje daljnjih prijedloga kako bi se osigurali lanci opskrbe za kritičnu infrastrukturu i materijale unutar EU-a; nadalje, poziva Komisiju i države članice da razviju dodatne inicijative usmjerene na omogućivanje bolje koordinacije i suradnje s partnerima istomišljenicima i saveznicima te da prate i dodatno razviju, ako je to moguće i u skladu s ciljem EU-a da se smanje daljnje ovisnosti, globalne proizvodne kapacitete i lance opskrbe kritičnom infrastrukturom i materijalima koji su ključni za sigurnost i obranu Unije; skreće posebnu pozornost na Tajvan, koji ima važnu ulogu u globalnim lancima opskrbe i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima; ponovno ističe svoju dugotrajnu potporu bilateralnom sporazumu o ulaganjima između EU-a i Tajvana te svim aranžmanima koji su uzajamno korisni za bilateralnu trgovinu i ulaganja;
27. poziva Komisiju da predloži novi zakonodavni okvir za ublažavanje sigurnosnih rizika u pogledu dobavljača sustava podmorskih kabela, koji bi uključivao, među ostalim,

strože praćenje i čestu provjeru vlasničkih struktura tih dobavljača, njihovih prethodnih ulaganja u sustave podmorskih kabela te blizine sustava podmorskih kabela europskim i savezničkim vojnim bazama; naglašava da je dobavljače kabelskih sustava, primjerice kineska poduzeća, potrebno spriječiti da razmjenjuju podatke s obavještajnim službama, osim kada je riječ o zaštiti infrastrukture od vanjskih neovlaštenih upada ili zlonamjernih napada; u tom se pogledu zalaže za inicijative usmjerene na daljnji razvoj poduzeća u području sustava podmorskih kabela koja su u europskom vlasništvu ili imaju poslovni nastan u Europi;

28. naglašava da se odgovori EU-a moraju temeljiti na boljem razumijevanju relevantne strateške slike, s naglaskom na međusektorskim i transnacionalnim procjenama prijetnji i studijama osjetljivosti kritične infrastrukture; smatra da bi decentralizirano ili nemarno sagledavanje stanja, bez jasne vidljivosti i nadzora nad projektima od strateške važnosti za europsku obranu i sigurnost, moglo uvelike štetiti geopolitičkim interesima Unije¹⁵; podsjeća na slabosti povezane sa stranim upletanjem, posebno u informacijski prostor, i na međusobnu povezanost projekata izravnih stranih ulaganja i manipuliranja informacijama koje provode zlonamjerni strani akteri;

Poveznica između unutarnje i vanjske sigurnosti: jačanje otpornosti najbližih partnera EU-a

29. izražava zabrinutost zbog prodora Narodne Republike Kine na tržište EU-a i u šire susjedstvo; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da osiguraju da se mjere poduzete za jačanje otpornosti EU-a na kineski utjecaj, među kojima su uklanjanje rizika, diversifikacija i smanjenje kritičnih ovisnosti, prošire i na najbliže partnere EU-a, posebno na zemlje pristupnice i one koje su dio politike susjedstva EU-a;
30. podsjeća da pomorske snage Narodne Republike Kine imaju na raspolaganju sredstva i pravne alate koji im osiguravaju da kineske civilne brodove i infrastrukturu mogu koristiti u vojne i sigurnosne svrhe; smatra da Kina svoju civilnu komercijalnu infrastrukturu može iskoristiti kako bi poduprla prisutnost Narodnooslobodilačke vojske Kine u trećim zemljama; upozorava da se takvom vojno-civilnom fuzijom kineskoj vojsci omogućuje pristup stranim lukama, čime joj se omogućuje da unaprijed pripremi logističku potporu za razmještanje pomorskih snaga na udaljenim lokacijama poput Indijskog oceana, Sredozemnog mora i Atlantskog oceana; ističe da je rizik od špijunaže najveći kada se kineska civilna komercijalna imovina nalazi u logističkim čvorištima u blizini pomorskih baza EU-a i NATO-a ili u lučkim poduzećima koja su potpisala sporazume o pružanju logističke potpore europskim poduzećima; poziva države članice da hitno riješe pitanje potrebe za smanjenjem rizika od špijunaže i sabotaze u kritičnoj infrastrukturi, osobito onoj s vojnom funkcijom, kao što su luke kojima se koristi NATO; u tom pogledu naglašava da EU i NATO moraju surađivati u razvoju dugoročnog plana za suzbijanje kineske strategije vojno-civilne fuzije u Europi

¹⁵ Resorni odjel za vanjske odnose Glavne uprave za vanjsku politiku Unije, „Security implications of China-owned critical infrastructure in the European Union” (Utjecaj kritične infrastrukture u vlasništvu Kine u Europskoj uniji na sigurnost), lipanj 2023.

te poziva na potpunu provedbu završnog izvješća o procjeni radne skupine EU-a i NATO-a¹⁶;

31. napominje da su luke točke pristupa prema svijetu i kao takve imaju ključnu ulogu u gospodarstvu EU-a; sa zabrinutošću primjećuje da su subjekti u kineskom vlasništvu ili pod kineskom kontrolom strateški povećali svoje udjele u europskim lukama i lučkoj infrastrukturi; poziva Komisiju da predstavi strateški politički okvir EU-a za smanjenje i ograničavanje utjecaja i operativne kontrole Kine i drugih režima; također podsjeća da Narodna Republika Kina projicira moć u inozemstvu korištenjem mreže komercijalnih luka i objekata s dvojnog namjenom koji pružaju logističku i obavještajnu potporu kineskoj mornarici; napominje da su 2022. kineska poduzeća upravljala ili bila u vlasništvu terminala u 96 luka u 53 zemlje; nadalje, napominje da su u najmanje devet luka, od kojih su dvije u Europi, izvršeni opsežni popravci ili radovi na održavanju ratnih brodova i opreme mornarice Narodnooslobodilačke armije Kine (PLAN); ističe da se pomorskim posjetima otkrivaju područja utjecaja, prioritetne operativne zone, ciljevi prikupljanja obavještajnih podataka i prioriteta suradnje;
32. naglašava potrebu za geopolitičkim pristupom globalnoj suradnji u području kritične infrastrukture kako bi se EU uspješno suočio s novim sigurnosnim izazovima; primjećuje da trećinu ukupne afričke infrastrukture izgrađene od 2010., uključujući oko 50 % afričkih 3G mreža i 70 % 4G mreža na tom kontinentu, financiraju i grade kineska poduzeća u državnom vlasništvu; ističe da je Kina u posljednjih 20 godina povećala svoj angažman u pogledu trgovine, ulaganja i zajmova s afričkim vladama i njihovim poduzećima u državnom vlasništvu za 160 milijardi USD, pri čemu je ugovornih obveza malo ili su netransparentne, i to uglavnom u području prometa, proizvodnje energije, rudarstva i telekomunikacija; posebno ističe činjenicu da je samo jedno kinesko telekomunikacijsko poduzeće izgradilo do 70 % afričke infrastrukture informacijske tehnologije, kao i ulogu kineskih poduzeća u financiranju, izgradnji, širenju i obnovi najmanje 14 osjetljivih afričkih telekomunikacijskih mreža; izražava zabrinutost zbog toga što je kineski model očito privlačan mnogim zemljama koje ne mogu ili nisu voljne ispuniti zahtjeve EU-a za pristup jednakovrijednim razinama financiranja, čime se širi kineski utjecaj na štetu partnerstava s EU-om i povećava rizik od neodrživog duga za te zemlje, čime se šteti njihovom dugoročnom razvoju na štetu lokalnog stanovništva; poziva Komisiju, ESVD i države članice da pojačaju napore, uključujući privlačenjem ulaganja iz privatnog sektora, kako bi se u okviru strategije *Global Gateway* proveo paket ulaganja u iznosu od 150 milijardi EUR, kako je dogovoreno na 6. sastanku na vrhu EU-a i AU-a u veljači 2022.; potiče Vijeće i Komisiju da u okviru te inicijative brzo provedu projekte, posebno ogledne projekte;
33. sa zabrinutošću ističe da bi se strategija Narodne Republike Kine za izgradnju „baza za suradnju plavoga gospodarstva” duž obale Afrike, među ostalim izgradnjom ribarskih plovila i postrojenja za popravak plovila, mogla koristiti i u vojne svrhe; naglašava da postoji opći manjak podataka i transparentnosti u pogledu tih sporazuma s afričkim zemljama i pratećih dozvola; ističe moguće geopolitičke posljedice za EU, posebno u trećim zemljama u kojima je EU angažiran;

¹⁶ Europska komisija, [Radna skupina EU-a i NATO-a za otpornost kritične infrastrukture: Završno izvješće o procjeni](#), lipanj 2023.

-
- ◦

34. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Kine stječe sve veći pristup europskoj infrastrukturi i sektorima od ključne važnosti za Europsku uniju i ima sve veći utjecaj na njih.

Ovo izvješće bavi se sigurnosnim i obrambenim implikacijama utjecaja Kine na kritične infrastrukture u EU-u. U njemu se navode posebnosti kineskog društveno-političkog sustava, a posebno njezina strategija vojno-civilna fuzije (MFC) u okviru koje kineska poduzeća i njihove međunarodne aktivnosti predstavljaju produžetak Komunističku partiju Kine, čiji je cilj povećati njezinu dominaciju u stranim zemljama kako bi se postigla geopolitička prevlast.

U izvješću se utvrđuju konkretni razlozi za zabrinutost u vezi s usmjerenošću kineske strategije vojno-civilne fuzije na prijenos tehnologije, a posebno se upozorava na ranjivosti EU-a koje proizlaze iz monopola Kine nad nekoliko ključnih tehnologija i kritičnih sirovina. Stoga se preporučuje da EU smanji svoje vanjske ovisnosti i poveća diversifikaciju svojeg lanca opskrbe te da razvije koordinirane strategije za mapiranje kritične infrastrukture diljem EU-a, utvrđivanje i procjenu potencijalnih rizika od zlonamjernog vanjskog upletanja i provedbu mjera za sprečavanje ili smanjenje svih sigurnosnih prijetnji Uniji.

Naposljetku, u izvješću se naglašava važnost jačanja regulatornog okvira u pogledu provjere ulaznih i izlaznih ulaganja, čime će se osigurati uravnotežen pristup kojim će se zaštititi sigurnosni interesi EU-a i istodobno očuvati europska konkurentnost.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestitel izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Trans European Policy Studies Association (TEPSA)

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

24.10.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU

upućeno Odboru za vanjske poslove

o sigurnosnim i obrambenim implikacijama utjecaja Kine na kritične infrastrukture u
Europskoj uniji
(2023/2072(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Iuliu Winkler

PRIJEDLOZI

Odbor za međunarodnu trgovinu poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u
prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ističe činjenicu da je 2022. Kina bila drugi najveći partner EU-a u trgovini robom; izražava zabrinutost zbog sve neuravnoteženijih trgovinskih i ulagačkih odnosa između EU-a i Kine, što je također naglašeno rekordnim trgovinskim deficitom EU-a od 396 milijardi EUR zabilježenim 2022. i ovisnosti o uvozu iz Kine i kineskim ulaganjima u određenim ključnim sektorima; ističe neuravnoteženu međunarodnu trgovinsku politiku Kine u kontekstu njezine strategije dvostrukog optjecaja; traži od Komisije da u ime EU-a Kini izrazi svoju zabrinutost u pogledu trgovinskih praksi kojima upravlja;
2. svjestan je da je pozitivna predodžba koju proizvodi podrijetlom iz EU-a imaju među rastućom kineskom srednjom klasom, koja je već brojnija od cjelokupnog stanovništva EU-a, ključna za uspjeh izvoza iz EU-a u Kinu, koji je 2022. premašio ukupnu vrijednost od 230 milijardi EUR;
3. napominje da je Kina 2021. bila sedmi najveći ulagač u EU-u i da su se kineska ulaganja u Europi nastavila smanjivati 2022., dosegnuvši 7,9 milijardi EUR, što je najniža razina u posljednjih deset godina i trend koji je u suprotnosti s globalnim oporavkom tokova izravnih stranih ulaganja koji je zabilježen 2021.; prima na znanje da je Kina izravna strana ulaganjima preusmjerila sa spajanja i preuzimanja na *greenfield* ulaganja, koja su dosegla najvišu razinu u posljednjih deset godina, među ostalim u području tehnologije baterija, koja je ključni sektor za zelenu tranziciju¹⁷; napominje da su se prema evaluaciji Europskog revizorskog suda za razdoblje 2000. – 2020. kineska izravna strana ulaganja preusmjerila i na strateška područja kao što su promet i infrastruktura, informacijske i komunikacijske tehnologije te energija; pozdravlja nenarušena kineska ulaganja pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost i javni poredak;

¹⁷Rhodium Group, „[Chinese FDI in Europe: 2022 Update](#)” (Kineska strana ulaganja u Europi: ažurirani podaci iz 2022.), 9. svibnja 2023.

naglašava da se istodobno mora provoditi odgovarajuća provjera ulaganja;

4. ističe da politički sustav u Kini omogućuje stvaranje baze ulagača koja se sastoji od kombinacije privatnih i državnih aktera ili poduzeća u državnom vlasništvu, koji su usko povezani s vladajućom strankom, zbog čega nije u potpunosti jasno koji interesi stoje iza njihovih ulaganja u kritičnu infrastrukturu trećih zemalja;
5. prima na znanje zaključke o Kini koje je Europsko vijeće usvojilo na sastanku održanom 29. i 30. lipnja 2023.; isto je tako uvjeren da je trgovinski i ulagački odnos između EU-a i Kine od strateške važnosti, da nosi strateške izazove i da bi trebao biti pravedan, transparentan, održiv, recipročan, uravnotežen i utemeljen na pravilima u čijem su središtu međunarodni sporazumi o radu i okolišu, kako na bilateralnoj razini tako i u okviru multilateralnog trgovinskog sustava; napominje da bi Kina u tom kontekstu trebala podržati ambicioznu reformu Svjetske trgovinske organizacije;
6. žali zbog toga što to trenutačno nije slučaj, posebno s obzirom na dugogodišnje nepostojanje recipročnosti zbog praksi kineske vlade i poduzeća koje kontrolira; smatra da su instrumenti EU-a za trgovinu, s autonomnim mjerama kao što su instrumenti trgovinske zaštite, provjera izravnih stranih ulaganja, instrumenti međunarodne nabave i stranih subvencija, Uredba o ostvarivanju prava¹⁸, Akt o kritičnim sirovinama, Akt o industriji s nultom neto stopom emisija, instrument za borbu protiv prisile i europska strategija gospodarske sigurnosti, izrazito važni kad je riječ o stranom vlasništvu i kontroli nad kritičnom infrastrukturom u EU-u te pristupu takvoj infrastrukturi; poziva Komisiju da u potpunosti provede takve mjere kako bi se riješilo pitanje neuravnoteženih trgovinskih i ulagačkih odnosa te ublažile slabosti EU-a; napominje da bi kineska ulaganja u EU-u trebala biti u skladu s pravom EU-a i nacionalnim pravom; zalaže se za snažno djelovanje EU-a protiv nepoštenih kineskih propisa koji utječu na trgovinu i ulaganja;
7. naglašava da bi trgovina i ulaganja trebali biti ključni pokretači održivog rasta, otvaranja radnih mjesta i inovacija te da bi EU stoga trebao zadržati svoju gospodarsku otvorenost¹⁹; ističe, međutim, da je potrebno uspostaviti stratešku ravnotežu između otvorenog karaktera jedinstvenog tržišta EU-a i njegove privlačnosti za ulaganja s jedne strane, te obrane kritične infrastrukture i autonomije EU-a s druge strane, uzimajući u obzir sigurnosne slabosti EU-a, posebno u pogledu gospodarske prisile ili prijetnji integritetu kritične infrastrukture EU-a;
8. priznaje da u određenim slučajevima vanjska trgovina i ulaganja mogu stvoriti sigurnosne slabosti, među ostalim u pogledu stranog vlasništva i kontrole nad kritičnom infrastrukturom EU-a ili pristupa toj infrastrukturi;
9. zabrinut je zbog odlučnog geopolitičkog i gospodarskog rasta Kine, koji znatno utječe na globalna gospodarska i politička kretanja, posebno na globalnom jugu, u okviru kineske inicijative „Jedan pojas, jedan put“; poziva Komisiju i države članice da s

¹⁸ Uredba (EU) 2021/167 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 654/2014 o ostvarivanju prava Unije na primjenu i provedbu međunarodnih trgovinskih pravila (SL L 49, 12.2.2021., str. 1.).

¹⁹ Komunikacija Komisije od 18. veljače 2021. „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika“ (COM(2021)0066).

posebnom pozornošću prate kinesku kupnju kritične infrastrukture na zapadnom Balkanu i u zemljama europskog susjedstva; poziva Kinu da poveća transparentnost projekata u okviru inicijative „Jedan pojas, jedan put”, s obzirom na brojne zajmove u okviru te inicijative koji se nisu pokazali uspješnima i koji su postali financijski neodrživi;

10. napominje da bi EU, kao pouzdan partner, trebao ravnopravno surađivati s partnerskim zemljama i izgraditi dugoročna i uzajamno korisna partnerstva; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da osiguraju da se ulaganjima EU-a u partnerskim zemljama, posebno u okviru projekata inicijative Global Gateway, podupiru pravedne i održive tranzicije tih zemalja, donoseći koristi na terenu u skladu s međunarodnim klimatskim sporazumima, konvencijama Međunarodne organizacije rada, zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom EU-a te međunarodnim humanitarnim pravom i ljudskim pravima;
11. pozdravlja novi pristup uklanjanja rizika iz predložene europske strategije za gospodarsku sigurnost²⁰ od 20. lipnja 2023., čiji je cilj u najvećoj mogućoj mjeri povećati koristi od gospodarske otvorenosti EU-a i štititi, promicati i jačati otvorenu stratešku autonomiju EU-a, pri čemu treba na najmanju moguću razinu svesti rizike koji proizlaze iz gospodarskih ovisnosti i njihove moguće upotrebe protiv EU-a, kao i stranu kontrolu nad kritičnom infrastrukturom ili utjecaj na nju; pozdravlja činjenicu da se u strategiji izričito prepoznaje da rizici za fizičku i kibernetičku sigurnost kritične infrastrukture predstavljaju ključne sigurnosne slabe točke europskih gospodarstava; izrazito je zabrinut zbog sve većeg broja poduzeća sa sjedištem u EU-u koja su meta ucjene, industrijske špijunaže, sabotaze ili krađe podataka relevantnih za trgovinu; ujedno je zabrinut zbog činjenice da je Kina postala druga najčešća zemlja iz koje takvi napadi potječu; uvjeren je da bi zaštita kritične infrastrukture trebala biti ključni element u provedbi strategije; poziva Komisiju i države članice da ostvare obećanu otvorenu stratešku autonomiju u svim područjima u kojima EU-u prijeti opasnost od prekomjerne ovisnosti o Kini zbog njezina dominantnog položaja;
12. naglašava da se odgovori EU-a moraju temeljiti na boljem razumijevanju relevantne strateške slike, s naglaskom na međusektorskim i transnacionalnim procjenama prijetnji i studijama osjetljivosti kritične infrastrukture; smatra da bi decentralizirano ili nepotpuno sagledavanje stanja, bez jasne vidljivosti i nadzora nad projektima od strateške važnosti za europsku obranu i sigurnost, moglo uvelike štetiti geopolitičkim interesima Unije²¹; podsjeća na slabosti povezane sa stranim upletanjem, posebno u informacijski prostor, i na međusobnu povezanost projekata izravnih stranih ulaganja i manipuliranja informacijama koje provode zlonamjerni strani akteri;
13. poziva Komisiju i države članice da zajamče očuvanje i zaštitu glavne namjene infrastrukture EU-a kako bi se omogućio normalan razvoj gospodarskih aktivnosti i trgovine EU-a, posebno prometne (luke, zračne luke, željeznice i ceste), energetske i telekomunikacijske infrastrukture; poziva Komisiju da periodično izvješćuju Parlament

²⁰ Zajednička komunikacija Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 20. lipnja 2023. o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti” (JOIN(2023)0020).

²¹ Resorni odjel za vanjske odnose Glavne uprave za vanjsku politiku Unije, „Security implications of China-owned critical infrastructure in the European Union” (Sigurnost kritične infrastrukture u vlasništvu Kine u Europskoj uniji), lipanj 2023.

o sljedećim pitanjima:

- (a) otkrivanju moguće dvojne namjene strateške infrastrukture koja Kini pruža logističku i obavještajnu potporu;
 - (b) potpunom poštovanju trgovinskog zakonodavstva EU-a, posebno u pogledu dužne pažnje, borbe protiv prisile i robe proizvedene prisilnim radom koja ulazi na tržište EU-a;
14. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama osmisli mehanizam brzog odgovora za otkrivanje dvojne namjene ili zlouporabe infrastrukture u EU-u koja je u kineskom vlasništvu, suvlasništvu ili za koje Kina ima koncesiju, koji bi se mogao iskoristiti za ukidanje prava na koncesiju i/ili do privremenog ukidanja prava na uporabu u slučajevima vlasništva i suvlasništva;
15. poziva Komisiju i Kinu da istraže koordinirane načine za poticanje trgovine i ulaganja u cilju bolje prilagodbe Kine zakonodavstvu EU-a te međunarodnim i multilateralnim trgovinskim odredbama;
16. podsjeća da se Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja²² bavi pitanjem rizika za sigurnost i javni poredak koji proizlaze iz ulaganja koja potječu izvan EU-a; napominje da je kritična infrastruktura jedan od čimbenika koje države članice ili Komisija mogu uzeti u obzir pri utvrđivanju može li ulaganje utjecati na sigurnost ili javni poredak; ponovno ističe ključnu dodanu vrijednost mehanizma za provjeru kao relevantnog alata koji EU-u i državama članicama pruža bolji strateški pregled i informiranost o trendovima, ciljevima, sredstvima i metodama kojima se strani akteri služe kako bi povećali svoj gospodarski i politički utjecaj; duboko je zabrinut zbog činjenice da sve države članice nisu uspostavile mehanizme za provjeru stranih ulaganja u kritičnu infrastrukturu ili da ih ne upotrebljavaju;
17. poziva Komisiju da razmotri na koji bi način njezina mišljenja o provjeri izravnih stranih ulaganja mogla dodatno dobiti na težini, kako bi se izbjegli poremećaji na jedinstvenom tržištu i natjecanje u snižavanju standarda među državama članicama, te da razmotri načine prilagođavanja tih mišljenja trenutačnom globalnom sigurnosnom kontekstu; poziva Komisiju i države članice da povećaju usklađenost, među ostalim prikupljanjem odgovarajućeg stručnog znanja, te da u potpunosti uvedu mehanizme za provjeru izravnih stranih ulaganja; poziva Komisiju i države članice da obrate pozornost na ulaganja i politički utjecaj poduzeća izvan EU-a, koja bi mogla biti pod kontrolom Kine; smatra da postoji mogućnost i potreba za jačanjem Uredbe u okviru njezine revizije koja je planirana za kraj godine; potiče Komisiju da predstavi ambiciozan zakonodavni prijedlog izmijenjene Uredbe kojim bi se uklonili svi nedostaci koji su uočeni tijekom njezine provedbe te da brzo ocijeni mogućnost podnošenja zakonodavnog prijedloga o mehanizmu za provjeru ulaganja prema inozemstvu; preporučuje da se predloženi mehanizam za provjeru ulaganja prema inozemstvu izgradi na temelju procjene učinka koja uključuje odgovarajuće savjetovanje s poduzetima kako bi se moguće negativne posljedice na europsku konkurentnost svele na najmanju

²² Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I , 21.3.2019., str. 1.).

moću razinu;

18. ističe ulogu EU-a kao promicatelja kvalitetnih infrastrukturnih projekata u inozemstvu u okviru inicijativa kao što su Global Gateway ili partnerstva skupine G-7 za globalnu infrastrukturu i ulaganja; naglašava potrebu EU-a da, kad je riječ o međunarodnim infrastrukturnim projektima, svoje poruke o usmjerenosti na vrijednosti i održivost pretoči u stvarnost, priznajući ključnu geostratešku ulogu koju takvi programi mogu imati na razini diversifikacije, otpornosti lanaca opskrbe, postavljanja standarda i regulatornog usklađivanja;
19. poziva Komisiju i države članice da ojačaju stratešku autonomiju EU-a, posebno izgradnjom diversificiranih, sigurnih i otpornih lanaca opskrbe te jačanjem djelovanja EU-a u ključnim područjima kao što su istraživanje i razvoj, najsuvremenije tehnologije, kritične sirovine, reindustrijalizacija i nova infrastruktura;
20. tvrdi da je ključno područje kritične infrastrukture EU-a upravo njegova mreža istraživačkih zavoda i drugih ustanova za istraživanje i razvoj, koji imaju važnu ulogu u sposobnosti EU-a da ostvari svoju zelenu i digitalnu tranziciju, uz druga ključna područja kao što je obrana svemirske imovine; podsjeća na sigurnosne nedostatke povezane s prisilnim prijenosom tehnologije, krađom intelektualnog vlasništva i odljevom znanja, kako u EU-u tako i u inozemstvu; poziva na povećani oprez pri uzimanju u obzir takvih opasnosti koje ugrožavaju sposobnost EU-a da uvodi inovacije i potiče rast;
21. poziva Komisiju da osmisli mjere za smanjenje rizika za sigurnost EU-a i da razvije unutarnju otpornost jačanjem sigurnosti i cjelovitosti njegove kritične infrastrukture, lanaca opskrbe i tehnološke baze, posebno mreža 5G i 6G, što su sve ključni elementi za normalnu gospodarsku aktivnost i trgovinu EU-a; poziva Komisiju i države članice da preispitaju svoje pakete instrumenata za sigurnost;
22. poziva Komisiju, institucije EU-a i države članice da ukinu svako financiranje istraživanja koja provode kineska poduzeća koja posluju u područjima od ključne i strateške važnosti za EU, kao što su informacijska i komunikacijska tehnologija, te da ograniče rizike povezane s ugovornim operaterima koji upotrebljavaju kinesku opremu;
23. poziva Kinu da uspostavi i provodi odgovorno digitalno upravljanje, te da u svojim politikama digitalnog upravljanja poštuje pravo na privatnost, slobodu izražavanja i vladavinu prava, u okviru Svjetske trgovinske organizacije i multilateralnih standarda; poziva Komisiju da procijeni druga rizična područja kao što su poluvodiči, kvantno računalstvo, lanci blokova, svemir, umjetna inteligencija i biotehnologije te da razmotri zakonodavstvo ili alate za pružanje daljnje zaštite od zlonamjernih softvera i kibernetičke špijunaže;
24. poziva Komisiju da prije kraja ovog parlamentarnog saziva Parlamentu dostavi detaljnu analizu trgovinskih rizika povezanih s tehnologijama, kao što su poluvodiči, kvantno računalstvo, lanci blokova, svemir, umjetna inteligencija i biotehnologije, te moguće potrebe za djelovanjem EU-a u tim područjima.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 27 -: 0 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Dacian Cioloș

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

27	+
ECR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
The Left	Helmut Scholz

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	28.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 49 - : 4 0 : 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

49	+
ECR	Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

4	-
NI	Kostas Papadakis
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

1	0
ECR	Charlie Weimers

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani